

PI
MEY
DEN
KIRJA

PATRICIA G. BERTÉNYI

TAMMI

PATRICIA G. BERTÉNYI

Pimeyden kirja

TAMMI

HELSINKI

© PATRICIA G. BERTÉNYI JA TAMMI 2021

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ

ISBN 978-952-04-2803-7

PAINETTU EU:SSA

Sinulle R. Aina, vain ja koska.

Janette, my baby girl. What if all of it is out there and for real and oh so true?

Mimmi, tämä matka päättyy tähän. Mihis sitt lähetää?

Satu, my partner in crime (and scissors) sekä Tuula, Hannele, Jaana, Marian, Ninnu ja Kipa – kiitos kaikista viisaista sanoista.

Ja Sinulle, Lukija, joka olet kulkenut mukana.

Kiitos Ana, että olet ikioma paholaisen asianajajani.
Mä olisin eksynyt sinne metsään ilman sua!

Kiitos Tammi-family. Teidän kanssanne elämä on juhlaa.

Kiitokset aivovammoja koskevien osuuksien viisaudesta
aivotohtorit Takala, Posti ja Katila.

Kiitokset Aulikki Vuola, kun pelastit jälleen latinani.
Kuten ennenkin, mahdolliset erheet ovat ainoastaan minun.

*Every time a book changes hands, every time someone runs his
eyes down its pages, its spirit grows and strengthens.*

CARLOS RUIZ ZAFÓN: THE SHADOW OF THE WIND
(TRANSLATED BY LUCIA GRAVES)

Hello, darkness, my old friend. I've come to talk with you again.

PAUL SIMON: THE SOUND OF SILENCE

Down, down to hell; and say I sent thee thither.

WILLIAM SHAKESPEARE, KING HENRY VI: PART 3 ACT 5, SCENE VI

PROLOGI

Mortlake, Lontoo, Englanti. Maaliskuu 1582.

John Dee, kuningatar Elisabeth ensimmäisen neuvonantaja, matemaatikko ja okkultisti, tuijotti jähmettyneenä sysimustaan peiliin. Jostakin kaukaa sen sisältä kuului litisevää ininää, joka muistutti käsittämättömästi sanoja. Dee tiesi, että oli ylittänyt tällä kertaa rajan ja että nyt oli liian myöhäistä katua. Peilistä kantautuva ääni oli Pimeys itse.

Dee hätkähti vilkaistessaan vieressä istuvaan meedioon Edward Kelleyhin. Tämän silmämunat uivat mustissa juosteissa ja nytkähtelivät holtittomasti edestakaisin kuopissaan. Kelleyn suupielestä valui hallitsemattomasti kuolaa ja kurkusta kuului kurlaavaa korinaa. Näky sai Deen heräämään transsista, mikä saattoi pelastaa hänen henkensä.

John Dee sukki pitkää partaansa hermostuneena ja vilkuili työhuoneensa ovelle muistellessaan, oliko lukinnut sen. *Jos joku lapsista eksyy tänne...* Hän ei uskaltanut viedä ajatusta loppuun, ettei peili vaan kuulisi häntä. Dee teki ristinmerkin kääntyessään takaisin peilin puoleen ja piti katseensa huolellisesti pois siitä.

– Annatko minulle ohjeet, miten tulkita numeroita? Dee kysyi ääni vapisten peilin pimeydeltä.

– *Soyga. Solus Legatus illius libri est interpres. Vain Lähettiläs voi tulkita kirjaa*, se vastasi litinällään.

– Mikä Soyga? Mikä Lähettiläs? Dee kysyi hölmistyneenä ja kat-

soi ympärilleen työhuoneessaan. Hän näki pöydällään kirjoitusvälineensä ja kompasteli sinne kirjoittaakseen sanat muistiin.

– *Legatus. Lähettiläs*, pimeys toisti ja peilin reunat näyttivät hetken ajan venyvän, ikään kuin jokin olisi kurottautunut sen läpi. Tervan lailla venyvä peilin pinta ulottui melkein meedioon, joka istui edelleen kuolaa tiputtaen takan lähellä. Dee kompuroi Kelleyn luokse, raahasi tämän jäykän kehon pois peilin ulottuvilta ja kuuli litinän muuttuvan sihinäksi.

– *Tange speculum*, pimeys käski ja reunat venyivät jälleen, tällä kertaa niin paljon, ettei Dee enää epäillyt oliko nähnyt oikein.

– Koske peiliin, Dee mutisi itsekseen samalla, kun peilistä työntyi tervanmusta käsi. Hän liikahti vaistomaisesti taaksepäin, vaikkei se yltänytkään häneen, ja pureskeli alahuultaan. – Kuinka tyhmäksi sinä minua luulet? hän kysyi peililtä.

John Dee oli tutkinut maailmankaikkeutta yli viisi vuosikymmentä ja nähnyt niin hyvää kuin pahaakin, muttei koskaan ennen mitään tällaista. Mikä esine sitten olikin, se oli kaukana siitä enkelten viestintävälineestä, jollaisena Kelley oli sen hänelle myynyt. Se huokui pahuutta. Dee haparoi takanaan olevalta työpöydältä silkkiliinan luokseen ja heitti sen peilin päälle.

Peili kirkkaisi kuin joku olisi kaatanut kuumaa vettä sen ylle ja käsi vetäytyi takaisin, silkkiliina imeytyi jonkin matkaa sen mukana, mutta lehahti sitten ulospäin kuin peilin sisällä olisi tuullut. Vasta sitten Dee huomasi, että maassa hänen jalkojensa vieressä makasi tuntematon kirja. Jotenkin sen oli onnistunut lentää pimeydestä peilin tälle puolen.

Dee ei olisi todennäköisesti edes pannut sitä merkille, ellei takassa loimuava tuli olisi heijastanut valoaan siihen. Tyhjät sivut olivat täyttyneet kirjaimilla, numeroilla ja kuviolla, joka muistutti erehdyttävästi hänen mustaa peiliään. Dee tuijotti sisältöä tietäen jo nyt, että tulisi tuhlaaman siihen kuukausia elämästään eikä mitä luultavimmin saisi siltikään kirjan salaisuutta ratkottua.

Bodleianin kirjasto, vanhojen käsikirjoitusten osasto, Oxford, Englanti. Lokakuu 1951.

Nuori mies työnsi kirjapinon ja vihot sivummalle ja laski kynänsä turhautuneena pöydälle. Vaikka hän oli seurannut uskollisesti Elias Ashmolen jättämiä johtolankoja, hän oli päätynyt jälleen kerran umpikujaan. Miksi ihmeessä hän tuhlassa aikaansa täällä sen sijaan, että olisi istunut huoneessaan kirjoittamassa väitöskirjaansa. *Saamarin John ja saamarin Glindoni ja saamarin maalaus*. Hän hypisteli povitaskussaan olevaa piippua, päätti tulla järkiinsä ja alkoi keräillä muistiinpanojaan, kun hänen mieleensä tuli vielä yksi mahdollisuus. *Kirjan nimi on voitu kirjoittaa väärinpäin*. Olihan teos sisällöltään todennäköisesti okkultistinen ja olisi helposti voinut viedä kirjan omistaneen miehen roviolle 1500-luvulla, olkoonkin, että tämä oli oppinut ja kuningattaren suosiossa. Salakirjoitukset, koodit, kabbalistiset tekstit, muinainen heprea, kaikkia niitä on tavattu kirjoittaa väärin päin. Silloin miehen etsimä kirja ei olisi-kaan lajiteltu A-kirjaimen mukaan vaan toisessa päässä salia sijaitsevan S-kirjaimen kohdalle.

Spencerin jaarlin vanhin poika Thomas oli erinomainen matemaatikko ja vielä parempi koodien tulkitsija. Hän oli suunnannut huomionsa väitöskirjansa sijaan ystävänpalvelukseen, josta oli nopeasti tullut jäytävä päähänpinttymä. Pian hän huomasi salaillevansa menojaan ja kertovansa valheita muille siitä missä vietti iltansa. Hän oikeutti käytöksensä siksi, että oli tottunut viemään aloitetun työn loppuun. Sillä asenteella hän oli noussut Bletchley Parkissakin niin nuorena parhaiden joukkoon. *Kerta vielä, sitten tämä hulluus saa loppua*.

Thomas suoristautui kirjastopöydän ääressä, venytteli jumiutuneen selkänsä auki ja totesi olevansa taas viimeinen salissa. Hän vilkaisi kelloonsa ja kiiruhti S-hyllykön luo. Hän otti päädyssä olevan taskulampun mukaansa ja alkoi selata huolellisesti merkittyjä koteloita sen valossa. Käsialat vaihtuivat sen mukaan, millä vuosisadalla kirjastonhoitaja oli elänyt, mutta yllättävän hyvin hän sai

niistä kaikista selvää. Hän astui hitaasti aina askeleen tai pari sivulle päästääkseen seuraavan hyllyrivin luokse, jatkoi kuumeisesti etsintäänsä. Yhtäkkiä Thomas tempaisi kotelon hyllystä ja repi auki sen ympärille solmitun nyörin. *Soyga*. Sydän kurkussa hakaten hän avasi kannen. Kotelo oli tyhjä lukuun ottamatta pohjaan liimattua paperilappua. *Aldaraia*. Thomas tunki kotelon hätäisesti takaisin hyllyyn ja harppoi salin toiseen päähän taskulamppu edelleen kädessään.

– Kymmenen minuuttia sulkemisaikaan, kirjastonhoitaja huikkasi pienestä kopistaan ja pudisti tuohtuneena päätään nuoren miehen kiireelle ja huolettomalle kädenheilautukselle.

Thomasin kädet vapisivat, kun hän juoksutti niitä hyllyjä pitkän. Hän pysähtyi kulmiaan kurtistellen tulkitsemaan haalistuneita harakanvarpaita, kunnes löysi hakemansa. Kotelo oli raskas, paljon raskaampi kuin ne, joita hän oli viimeisten viikkojen aikana näistä hyllyistä nostellut. Hän joutui kannattelemaan sitä kaksin käsin, jotta sai sen alas hyllyltä. Thomas laski sen leveälle ikkunalaudalle, katkaisi sitä kiertävän nyörin yhdellä tempaisulla ja repi kannen sivuun.

Soygan kirja. Thomas virnisti leveästi kuvitellessaan huone-naapurinsa Johnin ilmeen, kun hän kertoisi tälle löytäneensä sen pirun kirjan ja ojensi kätensä, ennen kuin muisti jättäneensä puuvillahanskat työpisteeseensä. Hän kurkisti hyllyn takaa, näki pöytänsä ääreltä nousua tekevän kirjastohoitajan ja tiesi ajan loppuvan kesken. Hän tuhahti itsekseen, nappasi kirjan mukaansa ja tunki sen hätäisesti puvuntakkinsa taskuun. *Tuon sen heti ensi töikseni takaisin huomenna*. Säännöt olivat sääntöjä, mutta hänen oli pakko saada näyttää tämä Johnille vielä tänä iltana.

Thomas rypisti otsaansa tuntiessaan limaisen liikahduksen sormiensa alla, veti kätensä taskustaan, mutta hänen sormenpänsä olivat aivan kuivat. Asiaa sen enempiä ajattelematta hän harppoi ulos lukusalista.

Thomas mutisi itseksensä, niin kuin oli tehnyt jo päivien ajan ja raapusti kuumeisesti kirjaimia ja numeroyhdistelmiä ylös lehtiönsä. Hän repäisi sivun toisensa jälkeen irti, rypisti vihaisesti ja heitti lattialle muiden paperitollojen seuraan. Ratkaisu oli aivan hänen ulottuvillaan, hän oli täysin varma siitä, ja jossain hänen mielensä taustalla kuiskuttava ääni kannusti häntä jaksamaan.

– Earbmu, hän kuiskasi ja kirjoitti numerosarjoista tulkitsemansa sanan nopeasti muistiin. Hän selasi varmuuden vuoksi sanakirjaa, vaikka arvasikin ettei löytäisi sitä sieltä, kuten ei edellisäkään. – Rotcaf. Earbmu. Kuulostaa ihan joltain demonimanaukselta, Thomas mutisi ja hörähti ajatukselle, mutta vilkaisi silti vai-vihkaa ympärilleen hämärässä huoneessa.

– Luojan tähden, mies, käytkö sinä enää ollenkaan ulkona?

Thomas pyörähti ympäri ja veti kourallisen papereita kirjasen päälle. John seisoj ovensuussa ja katsoi häntä säikähtäneenä.

– Olen tehnyt töitä, Thomas sanoi yhtäkkiä hyvin tietoisena sängestä ja tunkkaisista kainaloistaan. Hän nousi seisomaan, käveli pienen huoneensa poikki ja avasi ikkunan.

– Huomaan sen, John tuhahti ja käveli työpöydän luo, mutta ennen kuin hän ehti selata papereita sen enempää, Thomas oli hänen vieressään ja laski kätensä pinon päälle.

– Se ei ole vielä valmis, hän sanoi ja heläytti valtavan hymyn.

– Mitä oikein tutkit? John uteli yrittäessään nähdä hänen ohitse. – Koodeja?

– Pitkä juttu, Thomasin hymy pieneni sitä mukaa kuin hänen otsansa rypistyi. – Oliko sinulla jotain asiaa?

– Olemme menossa pubiin. Ajattelin kysyä, liitytkö seuraan, John sanoi tarkkaillen ystävänsä kasvoja. Tämän posket olivat painuneet kuopalle ja iho oli kelmeässä syysvalossa lähes harmaa.

– Itse asiassa, älä mieta vaan tule. Tarvitset raitista ilmaa.

Thomas vilkaisi pöydälle, sitten takaisin Johniin. Thomasin etusormi sähköitti hermostuneesti paperipinkan päällä ja hänen leukansa jauhoi kiivaasti. Yhtäkkiä hänellä oli nälkä ja hän hätkähti oivaltaessaan, ettei muistanut milloin oli viimeksi syönyt jotain.

– Viisi minuuttia ja olen valmis, Thomas sanoi hetken emmittyään. Hän oli nähnyt peilikuvansa ikkunalaudalla olevasta pienestä käsipeilistä, jota hän käytti aamuisin parranajon apuna. Senkin päällä oli ohut pölykerros.

– Saat kymmenen. Nähdään pihalla, John sanoi ja käveli ovelle. Hän kääntyi sieltä vielä katsomaan Thomasia ja ennen oven sulkeamista huikkasi vielä: – Jos et ole ajoissa, tulen takaisin ja kannan sinut.

Thomas naurahti hyvántahtoisesti, nyökkäsi ja pisti käsipeilin nojaamaan ikkunaa vasten. Hän otti sivupöydältä partaveitsen, kasteli kasvonsa, levitti niille sopivasti saippuaa ja tarkisti peukalolleen terän olevan riittävän terävä. Riisuttuaan kauluspaitansa hän heitti olkapäälleen pienen pyyhkeen ja nosti leukaansa. Harjaantunein vedoin hän ajeli sänkensä ihmetellen itsekin sen pituutta ja nojasi pesuvadin ylle pestäkseen loput saippuat kasvoiltaan. Hän vilkaisi peilin kautta seinäkellon viisareita, totesi ehtivänsä hyvin vaihtamaan ylleen puhtaan paidan ja kääntyi vaatekaappinsa puoleen. Thomas ehti ottaa kauluspaidan kaapista ja pujottaa vasemman kätensä hihaan, ennen kuin hän jähmettyi ja jäi tuijottamaan peiliin.

– Se pirulainen. Hän on kääntänyt sanat nurinpäin, mutta ennen kuin on koodannut ne. Thomas syöksyi muistiinpanojensa luo, etsi oikean paperin ja tuijotti sitä jähmettyneenä. – *Factor umbrae*, hän mutisi. Latina ei ollut koskaan ollut hänen vahvin aineensa, mutta hän ymmärsi ongelmitta tuon sanaparin. *Varjon tekijä*.

Joku koputti huoneen ovea.

– Minä olen kuullut tämän tittelin ennenkin, Thomas mutisi, harppoi ovelle ja lukitsi sen ennen kuin syöksyi takaisin papereiden kimppuun. Hän kirjoitti äidinkielellään murtamansa koodin paperille: – Hän asuu varjoissa, lähettiläs varjoissa, pimeyden lähettiläs, Thomas mumisi kuulematta koputusta tai kahvan kolinaa, kun joku yritti päästä sinnikkäästi sisään.

Thomas sulki silmänsä saadakseen muistosta kunnon otteen. Natsien Ahnenerbe-yksikkö oli toistuvasti käyttänyt tuota koodia

radioviesteissään. Vaikka Kolmannen valtakunnan rintamat olivat olleet jo kaatumassa joka puolella, okkultistinen yksikkö oli viestinyt salattuja viestejä antautumispäivään asti.

– *Botschafter der Schatten*. Varjojen lähettiläs, Thomas henkäisi. Hänen silmänsä olivat revähtäneet auki. – Hitto vieköön. Sakemanit olivat oikeilla jäljillä koko ajan. Ne löysivät jotain.

Visby, Gotlanti. Nykyaika.

Kreikkalainen patsas. Sen lempinimen mies oli saanut, kun oli muuttanut saarelle suuren valkoisen koiransa Byronin kanssa. Koira oli käymässä vanhaksi ja sen virtsarakko väsyneeksi ja aina välillä se tassutteli hänen puolelleen sänkyä ja herätti hänet aamuyöllä varovaisella kuonontönäisyyllä. Se ei haitannut häntä. Hän piti näistä hetkistä, kun he kävelivät kahdestaan Byronin kanssa halki keskiaikaisen kaupungin ja kuuntelivat aamuyön ääniä. Mies tiesi, ettei koiralla ollut enää monta vuotta jäljellä ja että sinä päivänä, kun suuri valkoinen lähtisi, hänen sydämensä murtuisi tuhansiksi kipeiksi paloiksi. Mutta vielä ei ollut sen aika, mies hätisti päättäväisesti murheen kauemmas mielessään.

Byron höristeli luppakorviaan. Se oli muurilta asti nuuskinut uteliaasti ja kulkenut hieman hajamielisenä, mutta selvästikin seuraten jotain. Sen paksu häntä heilui laiskasti sivulta toiselle. Koira vilkaisi taakseen varmistaakseen, että mies oli edelleen matkassa ja löntyteli sitten eteenpäin.

Nukkuminen ei ollut enää vuosiin ollut miehen vahvin laji, ei varsinkaan sen jälkeen, kun hänen pienet poikansa olivat täyttäneet hänen ja hänen vaimonsa maailmankaikkeuden. Hän ja Byron olivat kääntyneet kotiin päin, kun koira haukahti. Sen jyhkeä ääni oli säilynyt, vaikka kaikukoppa oli hävinnyt puoleen ja mies joutui kiirehtimään askeleitaan pysyäkseen edellään ravaavan vanhuksen kannoilla.

Mies luuli ensin, että rauniossa oli teurastettu joku eläin. Verta oli joka puolella niin, että sen raudalle vivahtavan makean hajun

haistoi vieläkin ilmassa, vaikka osa oli jo kuivunut seiniin ja lammitkotkin maksoittuneet. Hän huomasi ensimmäisen ruumiin vasta kun oli astunut kokonaan raunioon. Kapeakasvoisen tumman miehen silmät olivat lasittuneet ja tuijottivat jähmettyneinä taivaalle. Toinen ruumis makasi kyljellään kasvot muuriin päin, käsi ojennettuna kohti muuriin nojaavaa mustaa kivilevyä.

– Byron, paikka! mies käski, mutta suuri valkoinen koira ei kuunnellut vaan löntysteli muurin luo. Se laski jyrkän päänsä kyljellään makaavan ruumiin olkapäälle ja haukahti toisen kerran. Mies oli huolissaan siitä, että he olivat sotkeneet näinkin tarpeeksi rikospaikkaa, mutta koira kieltäytyi lähtemästä. Mies kumartui lähemmäs ruumista.

Liike oli niin hauras, ettei hän ollut ihan varma siitä vielä silloinkaan, kun se toistui. Vasta kolmas hengenveto oli riittävän vahva kuuluakseen. Ruumis raotti halki viilleltyjä huuliaan ja jostain niiden välistä kuului korinaa. Mies hätkähti ja suoristautui.

Ruumis oli elossa.

LUKU 1

Ensin hän näki vain kasvoja ruumiinsa ympärillä, nekin välähdyksinä sumun takaa. Ne ilmestyivät hänen yläpuolelleen, mutta katosivat toistuvasti jonnekin loputtomasti humisevan tuulen sekaan. Hän ei pystynyt sanomaan keitä näki eikä sitä toivatko kasvot kivun mukanaan. Hän kuuli ääniä, muttei käsittänyt niistä muodostuvia sanoja, vaikka kuinka yritti keskittyä niihin.

Kuolema oli väsymättä hänen luonaan ja odotti kärsivällisesti häntä mukaansa. Sen kutsu oli lempeän hiljainen, mutta vaativa.

Hän tunsi käsien liikuttavan ruumiinsa kaikkia rikkinäisiä osia sääliä tuntematta. Hän ei erottanut enää ruumiinsa erillisiä osia tai rajoja, kaikki oli vain loputonta kipua. Hänen kehoaan aseteltiin ulkopuolelta, mutta hän tunsi jotain sisälläänkin, silkinpehmeää liikettä, joka liukui pitkin hänen luitaan ja oikoi niitä säälimättä järjestykseen.

Hän olisi ulvonut tuskasta, jos olisi pystynyt. Hän tiesi, ettei se olisi auttanut, mutta yritti silti. Silloin hänen yläpuolelleen ilmestyi aina sumun takaa hetkeksi lisää kasvoja.

Hän tiesi, ettei saisi kuunnella kuoleman rauhallista kutsua, muisti että hänen oli seurattava luissaan huutavaa käskyä, riennettävä, sillä hän oli jäljessä, jokin oli päässyt häneltä karkuun ja aika oli loppumassa. Pimeys kasvoi ja vyöryi täydellä voimalla eteenpäin – ja tällä kertaa se voittaisi.

Hän taisteli silmänsä auki ja näki korppipäisen miehen, jonka pääläella sojottavat sulat näyttivät kruunulta. Olento seiso i sängyn

vieressä syvä huoli vääristyneillä kasvoillaan ja viittoi häntä luokseen, mutta hän ei kyennyt liikahtamaan.

Rukoilen sinua. Lopeta tämä, hän anoi mielessään ja kääntyi uupuneena kohti kuolemaa.

LUKU 2

Sid alkoi tottua vaimonsa puheen uuteen raastavan hitaaseen rytmiiin, sydäntä särkevän yksinkertaisiin sanan tapaisiin. Siihen, että vähätkin äännähdykset menivät solmuun, kun Liz hermostui. Ja Liz hermostui usein. Sidin mielestä se oli hyvä merkki ja kuntoutuskeskuksen henkilökunta oli hänen kanssaan samaa mieltä.

– Ei kiirettä, Lizzie. Sid katsoi suoraan hänen silmiinsä ja silitti tämän silkisten haihtuvien peittämää päälakea. Kun kallonpala oli saatu istutettua takaisin paikalleen, hiuksetkin olivat saaneet kasvaa rauhassa. Hiustöyhdyt sojottivat pörheinä Lizin päälakeella ja hän muistutti usein hajamielistä pöllönpoikasta. Sid oli sanonut sen Lizille ääneen ja hänen vaimonsa oli katsonut häntä pitkään ja niin pistävästi, että Sid olisi voinut vannoa hänen harkinnan jokin esineen heittämistä.

Lizin kehon vasen puoli pelitti ja voima oli palannut siihen yllättävän nopeasti. Hän notkistui joka päivä lisää fysioterapeuttien rääkätessä häntä jaksamisen ääri rajoille. Neljä viikkoa aikaisemmin, juuri ennen siirtymistään teholta kuntoutuslaitokseen, Liz ei ollut vielä pystynyt edes kunnolla tarttumaan palloon. Nyt pallo oli hänen kädessään ja hän pyöritti sitä kömpelösti mutta sitkeästi.

– Baagha, Liz puuskahti ja antoi terapiapallon pudota maahan. Hän nosti vasenta kättään ja taputteli päälakeaan halkovaa massiivista arpea. – Baagha, hän toisti ja vaiken.

– Koetetaanko taas tällä? Sid kysyi ja laittoi tabletin telineeseen, jonka oli pyörätuolin vasempaan käsinojaan itse tehnyt. Hän avasi

näppäimistön ja suurensi sitä riittävästi, jotta Liz näkisi kirjaimet kunnolla. Hän ei ollut muistanut ottaa Lizin lukulaseja mukaan, kun he lähtivät jokailtapäiväiselle kävelyllään. Sid kyykistyi pyörätuolin viereen ja kosketti Lizin liikkumatonta oikeaa kättä. – Omaan tahtiin.

– Baagha, Liz ähkäisi pakottaen sanan suustaan ja työnsi tabletin toimivalla kädellään syrjään. Hänen kätensä jäi hakkaamaan käsinojaa, kunnes Sid tarttui siihen ja painoi sen määrätietoisesti tasoa vasten, täsmälleen niin kuin hoitajat olivat häntä neuvoneet. Liz siristeli silmiään auringonpaisteessa ja katsoi Sidiä hymyillen, niin Sid tulkitsi huulten vinon liikahduksen. Nämä hetket, nuo ohimenevät toispuoleiset hymyntapaiset olivat niitä, joilla Sid jaksoi eteenpäin kaikki ne muut tunnit, joina hän joutui katsomaan rakastamansa naisen voimatonta hapuilua takaisin ehjien elävien maailmaan.

– Minä käyn sinun hermoillesi, vai mitä? Sid sulki tekstinkäsittelyohjelman. Lizin käsi ponnisti vapaaksi Sidin otteesta ja naputti etusormella tabletin pintaa. Sid oli jo tarttunut hajamielisesti käteen estääkseen uuden juuttumisen juuri tehtyyn motoriseen liikkeeseen – *mikä saamari se termi sille oli, perseveraatio, niin se neurologi oli sanonut, perseestä todellakin* – kun hän tuli vilkaiseeksi tablettiin. Lizin etusormi naputti taustakuvaa, jossa näkyi heidän kissansa Garmivan lisäksi heidän kotinsa keittiö. Ja kahvinkeitin. Lizin etusormi osui kerta toisensa jälkeen suoraan kahvinkeittimeen. Sid rypisti otsaansa ja ehti moittia itseään liiallisesta toiveikkuudesta, mutta jokin Lizin määrätietoisessa näpyttelyssä vahvisti hänen uskallustaan. Kukaan ei kuitenkaan ollut kuulemassa heitä, moittimassa ja muistuttamassa kuinka tärkeää oli pysyä realistisena. Filippo tuntui olevan hoitajista ainoa, joka uskoi Liziin ja jaksoi lähes joka päivä käydä kysymässä, kuuluiko Lizille jotain uutta. Sid päätti kokeilla kepillä jäätä.

– Kahvia? Haluatko kahvia? hän kysyi, veti syvään henkeä ja käänsi katseensa Liziin. Tämän huulilta alkanut hymy levisi hitaasti kasvojen vasemmalle puolelle ja etusormen naputus loppui. – Sinä haluat kahvia, Sid henkäisi ja ponnisti polvet rutisten pystyyn.

– Haluatko sen kanssa jotain? Sid kysyi vieläkin hengästyneenä, ääni vapisten. Hän oli juossut lähimpään kahvilaan ja työntänyt mennessään pyörätuolia sellaista vauhtia, että Lizin päälleen haituvat olivat hulmunneet villisti. Hän oli vajavaisista keuhkoistaan huolimatta kiitänyt ennätysajassa kuntoutuslaitoksen ylellisestä puutarhasta pienen kaupungin olemattomaan keskustaan ja seudun ainoaan siedettävään kahvilaan.

Sid parkkeerasi Lizin ulkopöydän ääreen ja kyykistyi tämän eteen. Tabletin näytöllä oli kaksi kuvaa. Toisessa oli tyhjä lautanen, toisessa lautanen, jossa oli pala kakkua. Liz katsoi kuvia hetken, siirsi sitten ylimitoitetulla liikkeellä vasemman kätensä tabletin päälle. Hän joutui jonkin aikaa taistelemaan jäykän kehonsa kanssa, ennen kuin sai käden aseteltua niin, ettei se ollut poikittain pöydällä. Hän naputti näyttöä. Sid veti syvään henkeä ja hetken rohkeutta kerättyään yritti valmistautua varmuuden vuoksi pettymykseen, kun hän katsoi tablettia. Sidin sydän takoi villisti.

– Sinä haluat kakkua, Sid parahti ja antoi kyynelten valua vapaasti poskiaan pitkin samalla kun Lizin etusormi naputti kakkulautasta. Sid haki nopeasti netistä kuvia näytölle ja asetti ne Lizin nähtäväksi. – Suklaakakkua vai donitsin vai keksin? hän kysyi muistellen kahvilan suppeaa valikoimaa.

Liz tuhahti ja naputti sitkeästi muhkean suklaakakun kuvaa.

– Tietysti, mitäpä muutakaan, Sid henkäisi ja pudisti päätään.
– Minä olen ollut idiootti, Liz. Miksen tajunnut tätä aikaisemmin?

Lizin hoitaja oli varoittanut häntä Lizin ollessa vielä teholla, että tällaisilla vasemman puolen otsalohkolta ohimolohkolle ulottuvilla aivovammoilla potilaan kyky tuottaa tai ymmärtää puhetta ja kirjoittaa tai ymmärtää tekstiä olivat useimmiten vaurioituneita. Se, kuinka täydellisesti Liz oli menettänyt sanat ja puheen, selvisi vasta viikkojen myötä, mutta kenenkään mieleen ei ollut pälkähtänyt kokeilla kuvia ja symboleita. Heillä kaikilla oli ollut vaan kiire saada hänet fyysisesti kuntoutumaan, Saratoga-suvulla ehdoton ja neuvottelematon halu maksaa Lizin hoito huipputaso kuntoutuslaitoksessa, lääkäreillä arvioida hänen kuntonsa. Kaikilla niin pirun

kiire hoitaa, ettei yksikään heistä ollut vaivautunut pysähtymään ja kuuntelemaan, mitä Liz itse halusi tai tiesi.

Sid oli parin viikon ajan ollut vuorenvarma siitä, että hänen vaimonsa ymmärsi hyvin paljon puhuttua puhetta. Lääkärit olivat myöntäneet, että se oli mahdollista. Ainoastaan jos lauseet olivat kovin pitkiä tai hankalarakenteisia, silloin Lizin kulmat kurtistuivat ja hän tuntui putoavan kärryiltä. Mutta tämä. Sidin kasvot kirkastuivat, kun hän alkoi suunnitella mielessään näppäimistöä, jolla pystyisi kommunikoimaan nopeasti vaimonsa kanssa. *Jos teen ohjelmasta orgaanisesti oppivan, se poimii nopeasti Lizzien käytämät vakiorakenteet. Sitten niihin voisi liittää sanaston ja opettaa koneen lausumaan lauseet hänen puolestaan ääneen. Emojipohjainen näppäimistö, niin ohjelman luomiseen ei mene kauan. Lizin omat hieroglyfit.* Ehkä silloin hän saisi selville senkin, mikä painajainen riepotteli Liziä yö toisensa jälkeen. Hän latasi tabletille emojinäppäimistön, suurensi sen mahdollisimman suureksi ja asetti Lizin eteen.

– Gaah. Liz tutki symboleita pitkään, yritti löytää sopivan etäisyyden tabletin heijastavaan näyttöön ja katsoi Sidiin. Tämä nyökkäsi hänelle rohkaisevasti ja taputti hermostuneena tämän liikkuamatonta kättä. Liz tökkäsi etusormellaan näyttöä, puuskahti ja tökkäsi uudelleen. Sid kumartui eteenpäin nähdäkseen paremmin. Liz oli painanut näkyviin emojin, jolla oli silmälasit.

– Minä en... Sid kurtisti kulmiaan.

Uusi tökkäys, uusi silmälasipäinen hymiö.

– Tarkoitatko sitä isoa hoitajaa, jolla on silmälasit? Filip-poa? Arvaa, kun hän kuulee tästä, tyttöseni. Että osaat jälleen kommunikoida!

Tökkäys.

– Liz, minä olen maailman huonoin arvausleikeissä, Sid huokaisi.
– Vai yritätkö puhua siitä lääkäristä, jolla on ne ihme puukehykset?
– Baagha. Liz puuskahti ja selasi etusormellaan symboleita, kunnes löysi haluamansa ja painoi sitä. Sid tuijotti hymyilevää kakka-emojia hölmistyneenä niin kauan, että Liz ehti näpäyttää sitä

kymmenkunta kertaa ja loi näin vaikuttavan pökälerivistön näyttölle. – Baagha.

– Liz, jos haluat voimme –, Sid huokaisi epäuskoisena. – Paskat. Paskat! Sid karjaisi välittämättä tuohtuneena vilkuilevista ohikulki-joista ja purskahti raikuvaan nauruun. Liz Darling oli juuri ilmaissut erehtymättömän selkeästi mielipiteensä miehensä hidasälyisyydestä, aivovammastaan, liikkumattomasta oikeasta puolestaan ja ylipäättään tästä kaikesta. – Paskat, Lizzie, eikö niin? Sid sanoi ja virnisti leveästi vastaukseksi vaimonsa pehmeälle naurahdukselle. – Sinä taisit juuri haistatella minulle.

– Baagha, Liz tokaisi tyytyväisenä, näpätty jälleen silmälasipäistä hymyilevää naamaa ja nosti sitten vasemman kätensä ilmaan tökkiäkseen itseään kömpelösti nenään.

– Lasit, Sid huokaisi ja näki vastauksen Lizin katseesta. – Sinä haluat lukulasisi.

MAAILMANLUOKAN JÄNNÄRI DAN BROWNIN HENGESSÄ

Pimeyden kirja on päätynyt väärin käsiin. Vuosisatoja sen sisällä piilevä pahuus on halunnut tuhota maailman, ja nyt se on lähellä onnistumista. Henkihieverissä makaava Jackie Saratoga on ainoa, joka voi estää tuhon.

Patricia G. Bertényin romaani marssittaa lukijan keskelle hyvän ja pahan taistoa, jollaista ei ole ennen kotimaisessa kirjallisuudessa nähty. *Pimeyden kirjassa* sekoittuvat fantasia ja rakkausromaani, jännityskirja ja historiallinen teos niin sulavasti, että lukija ei voi muuta kuin huokailla ihastuksesta. Bertényin proosassa yhdistyvät Quentin Tarantinon toiminta-elokuvien hengästyttävä rytmi ja Umberto Econ klassikko-teosten sivistyneisyys.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-2803-7